

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en opmerkingen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van twee Kaukasische vleugelnoten in Lochristi (Zaffelare)

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Lochristi, 2de afdeling, sectie H

Objectnummer: 4.01/44034/171.1

-

Dossiernummer: 4.001/44034/112.1

Omschrijving:

Twee Kaukasische vleugelnoten, Nerenhoek 37

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

1. Adviezen en opmerkingen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 22 juni 2020.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 22 juni 2020.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 22 juni 2020.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Lochristi

Het advies werd gevraagd op 22 juni 2020.

Gemeente Lochristi

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 28 juli 2020 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

De behandelend ambtenaar geeft in het begeleidend schrijven mee dat de gemeente Lochristi over een Algemeen Plan van Aanleg (APA) beschikt, wat onder punt 2.4.2. Ruimtelijke Ordening anders wordt vermeld.

Behandeling van het advies:

De passage over het Algemeen Plan van Aanleg, onder 2.4.2. Ruimtelijke Ordening wordt gecorrigeerd.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier. Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast:

pagina 12, 2.4.2. Ruimtelijke Ordening aanvulling:

Voor de gemeente Lochristi is er een geldend APA (MB 30 juni 1994). De beide Kaukasische vleugelnoten staan volgens dit plan op de overgang tussen landelijke woonzone type 1 en agrarische zone type 2.
Er is verder geen BPA of RUP van kracht.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 22 juni 2020.

De VCOE bracht op 9 juli 2020 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

De commissie vindt het positief dat de waardebepaling vertrekt van de geïnventariseerde Kaukasische en Chinese vleugelnoten in Vlaanderen. Dit laat toe de representativiteit en het belang van de bomen te toetsen in een vergelijkend kader.

De VCOE stelt dat er niet geduid wordt in welke mate ook de huidige toestand van kasteel en park werd onderzocht. De commissie vraagt de nog resterende erfgoedwaarden van het vastgestelde kasteeldomein te duiden, alsook verder te onderbouwen waarom het geheel niet in aanmerking komt voor een ruimere bescherming. De commissie is van oordeel dat hierover uitsluitel moet bestaan vooraleer kan worden overgegaan tot een bescherming die zich enkel beperkt tot de twee bomen. De commissie vraagt bijkomend te verduidelijken of en in welke mate de erfgoedwaarde van de overige waardevolle bomencollectie werd onderzocht.

Antwoord:

De motivatie om de bescherming te beperken tot de twee bomen is kort aangegeven in het inhoudelijk dossier onder punt 2.2. Motivering van het type bescherming. In het inhoudelijk dossier zal onder punt 1.1. situering worden verduidelijkt dat de huidige bouwkundige en landschappelijke erfgoedwaarden van het kasteeldomein onvoldoende zijn om een ruimere bescherming op Vlaams niveau te verantwoorden.

De commissie merkt op dat de afbakening van de bescherming deels overlapt met het kasteelgebouw en de parkmuur. De VCOE stelt dat dit kan leiden tot verwarring over de draagwijdte van de bescherming. De commissie vraagt daarom te onderzoeken of de afbakening ingetekend kan worden op een manier die het kasteelgebouw zichtbaar uitsluit. Minstens dient het beschermingsbesluit expliciet te vermelden dat kasteel en parkmuur geen deel uitmaken van de bescherming.

Antwoord:

Het uitknippen van gebouwen binnen beschermde contexten van houtig erfgoed leidt mogelijk tot een beperkte impact op het beheer van waardevolle bomen, ondermeer voor wat betreft de boomkroon en het wortelpakket. Bovendien treedt er vaak verwarring op bij vergunningsplichtige activiteiten in de nabije omgeving van woningen, en dit gezien de evoluerende stedenbouwkundige wetgeving waarbij het vellen van bomen op een afstand van 30 meter van een woning niet langer vergunningsplichtig is gesteld. Deze afbakening heeft als voordeel dat bij vergunningsplichtige werken aan het gebouw evengoed rekening dienen te houden met het beschermde houtig erfgoed.

De commissie is van oordeel dat de historische context te beperkt gedocumenteerd is om te stellen dat de bomen getuigen 'van een (maatschappelijke) ontwikkeling, gebeurtenis, figuur, instelling of landgebruik uit het verleden van de mens'. De commissie vraagt bijgevolg de historische waarde niet toe te kennen.

Specifiek ook voor het ingesnoeide exemplaar meent de commissie dat de erfgoedwaarden onvoldoende worden gemotiveerd. Met name wat de wetenschappelijke waarde betreft vraagt de commissie de omschrijving van de holle stam als 'unieke habitat voor een aantal zeldzame diersoorten' concreet te onderbouwen. Wat betreft de esthetische waarde dient verder gemotiveerd te worden in hoeverre de 'groeivorm' van dit volledig uitgeholde exemplaar representatief is voor de soort.

Antwoord:

Het inhoudelijk dossier verduidelijkt dat er omwille van preventieve overwegingen voorlopig geen dendrochronologische analyse van de nog vitale boom is uitgevoerd. Hierdoor kan inderdaad slecht een benaderende leeftijdsinschatting worden gemaakt en kan er (nog) geen relatie gelegd worden met de persoon of familie die de bomen ooit bewust heeft aangeplant. Niettemin is de historische context toch zo ruim mogelijk in beschouwing genomen. Hierdoor zijn alle mogelijke aanknopingspunten met een reële historische waarde aangetoond. Het agentschap Onroerend Erfgoed voorziet in de mogelijkheid om een dendrochronologische analyse op een zware zijtak van het vitale exemplaar uit te voeren. Hierdoor zal de leeftijd van de bomen ingeschat kunnen worden en zal de link tussen de bomen en de familie die hen heeft aangeplant of liet aanplanten nader beschouwd kunnen worden.

De ingesnoeide boom vertoont sterke veteraankeukenmerken waarbij zich in de holle stam opgestapeld houtmoolm bevindt, dat een uniek habitat vormt voor specifieke diersoorten, waaronder kevers. Deze onderbouwing voor de wetenschappelijke waarde wordt aangevuld bij de beschrijving van de erfgoedkenmerken. Hetzelfde exemplaar, waarvan de kroon zich geleidelijk aan het herstellen is, heeft ook een eerbiedwaardig voorkomen die bijdraagt aan de esthetische waarde. Met name de adventiefwortels laten de sterke regeneratiekracht van deze boomsoort zien. Ook deze onderbouwing van de esthetische waarde wordt aangevuld bij de erfgoedkenmerken en bij de omschrijving van de esthetische waarde.

De commissie vindt het positief dat diverse beheersdoelstellingen worden voorgesteld op maat van de individuele bomen,

Wat betreft de opsomming onder artikel 3, 1° acht de commissie het aangewezen expliciet de link te leggen tussen de beheersvisie en de daaropvolgend beschreven maatregelen. De commissie vraagt verder te verduidelijken of 'erfgoedcontext' verwijst naar de erfgoedwaarden van de bomen, dan wel naar de ruimtelijke samenhang met het kasteeldomein. Aangezien de

beheersvisie tevens betrekking heeft op het bewaren van het beeldbepalende karakter van de bomen, dient de 'esthetische waarde' toegevoegd te worden.

Antwoord:

De erfgoedcontext, zijnde de ruimtelijke samenhang met de parkaanleg, wordt onder artikel 3, 1° van het ministerieel besluit aangehaald. Daar wordt ook een expliciete link gelegd met de vooropgestelde beheersmaatregelen. Ook de esthetische waarde wordt toegevoegd als argument voor de uitgewerkte beheersvisie.

Wat betreft beheersdoelstelling 8 ondersteunt de commissie dat de bomen na afsterven vervangen worden door nieuwe Kaukasische vleugelnoten, bij voorkeur door een spaartelg uit de wortelopslag te laten doorgroeien. Dergelijke heraanplant zal echter pas op lange termijn de beeldbepalende rol van de huidige bomen kunnen overnemen. De commissie suggereert ter ondersteuning van deze beheersdoelstelling tevens te verwijzen naar de wetenschappelijke (genetische) waarde. Om deze genetische waarde maximaal te vrijwaren vraagt de commissie dat nu reeds plantmateriaal geselecteerd wordt van het nog relatief gezonde, opgaande exemplaar (bv. via bewaring in een genenbank).

Antwoord:

Onder artikel 3, 8° wordt het argument van de wetenschappelijke (genetische) waarde en het belang van het behoud van het originele exemplaar toegevoegd. Gezien de sterke regeneratiekracht van deze boomsoort is het vooraf selecteren van plantmateriaal, bv. via bewaring in een genenbank, niet meteen noodzakelijk.

Tenslotte vindt de commissie het positief dat ingezet wordt op regelmatige monitoring van de fysieke toestand en standplaats van de bomen, wat ook bijdraagt aan de kennis over dit levend erfgoed. Om wetenschappelijk onderzoek inzake de vleugelnoten te stimuleren vraagt de commissie beheersdoelstelling 9 dwingender te formuleren.

Antwoord:

Onder artikel 3, 9° wordt aangevuld dat het wetenschappelijk onderzoek moet worden ondersteund.

De commissie ondersteunt artikel 4 van het ministerieel besluit dat de voorschriften formuleert voor de instandhouding en het onderhoud van het te beschermen monument.

De commissie kan zich tevens vinden in artikel 5 van het ministerieel besluit dat de opsomming bevat van de toelatingsplichten voor het te beschermen monument. Volledigheidshalve wijst de commissie erop dat toelatingsplicht 13° over het 'regulier onderhoud' en het 'herprofilen, verdiepen, verstevigen van grachten' verduidelijking behoeft. Nergens in het dossier wordt stilgestaan bij de – buiten de beschermingsperimeter gelegen – walgracht(en) in en langs het kasteeldomein.

Antwoord:

Zaffelare ligt in een laag en vlak landschap met een weinig duidelijke afwatering. Aan elke perceelsgrens zijn er grachten aanwezig of hebben er ooit grachten gelegen. Rekening houdend met deze specifieke landschappelijke situatie is deze toelatingsplicht relevant.

Met betrekking tot het inhoudelijk dossier formuleert de commissie tot slot volgende bemerkingen.

Op pagina 5 wordt gewag gemaakt van 'welgeschikte hovingen' in de Nerenhoek. De commissie vraagt te verduidelijken wat hiermee bedoeld wordt;

Antwoord:

Dit citaat kan geïnterpreteerd worden als mooi aangelegde tuinen en wordt tekstueel toegevoegd.

Het inhoudelijk dossier gaat op pagina 7 en 8 dieper in op de stamomtrekken van het opgaande exemplaar en enkele andere geïnventariseerde vleugelnoten. Voor het opgaande exemplaar worden drie verschillende stamomtrekken vermeld. Zo werd de boom in 2010 geregistreerd met een stamomtrek van 582 cm. Tijdens de inventarisatie van 2011 werd slechts een stamomtrek van 575 cm genoteerd. De commissie vraagt dit verschil te duiden en de recentste metingen voor zowel het opgaande (607 cm) als het ingesnoeide exemplaar (499 cm) te vermelden in het overzicht op pagina 7 (onder paragraaf 1.2.3);

Antwoord:

Het dossier vermeldt op pagina 9 dat stam van het opgaande exemplaar een zware lage zijtak heeft. Dit maakt dat de stamomtrek niet eenvoudig te meten is op de standaard hoogte van 150 cm. Om die reden worden twee opmetingen vermeld. Dit kan al gauw een merkbaar verschil in stamomtrek opleveren. Bovendien vertoont de stam van deze boomsoort op oudere leeftijd grillige kurklijsten en bijgevolg zeer diepe schorsgroeven opleveren. De recentste afmetingen van de stamomtrek van beide bomen worden toegevoegd op pagina 7.

Op pagina 7, 4de alinea dient 'Het opgaande exemplaar in Vlaanderen is...' gecorrigeerd te worden naar 'Het opgaande exemplaar in Zaffelare is...';

Antwoord:

Dit wordt gecorrigeerd.

De commissie suggereert de afbeeldingen in de documentatiebijlage te nummeren zodat hiernaar kan worden verwezen in het inhoudelijk dossier.

Antwoord:

De afbeeldingen in de documentatiebijlage worden genummerd.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit. Het inhoudelijk dossier en/ of het ministerieel besluit werden als volgt aangepast:

inhoudelijk dossier:

pagina 4 Situering, aanvulling:

Het kasteelvolumen alsook de graanmaalderij en overige bijgebouwen werden meermaals verbouwd en in- en uitwendig aangepast (kamers en woonvertrekken, schrijnwerk, uitrusting maalderij) in zoverre dat een ruimere bescherming van de huidige bouwkundige waarden op Vlaams niveau niet kan worden verantwoord. Ook de parkaanleg werd meermaals aangepast en gewijzigd (erfaanleg, afsluitingsmuur, kwekerijgronden,...) in die mate dat een ruimere bescherming van de huidige

landschappelijke waarden op Vlaams niveau niet kan worden verantwoord. De bescherming richt zich om die redenen louter op de twee uitzonderlijke Kaukasische vleugelnoten die dicht bij elkaar staan en heel waarschijnlijk gelijktijdig zijn aangeplant en dus een sterke onderlinge samenhang vertonen.

pagina 4 e.v. Historisch overzicht, toevoeging verwijzing naar afbeeldingen in bijlage

pagina 6 Historisch overzicht, aanvulling:

Er is sprake van mooi aangelegde tuinen of "welgeschikte hovingen"

pagina 7 Geïnventariseerde vleugelnoten in Vlaanderen en België, correctie en aanvulling:

Het opgaande exemplaar in Zaffelare is van al deze geïnventariseerde bomen veruit het omvangrijkste voor Vlaanderen.

Het opgaande exemplaar in Zaffelare is in 2010 geregistreerd met een stamomtrek van 582 cm en werd in 2019 geïnventariseerd met een stamomtrek van 607 cm (gemeten op 150 cm). Het ingesnoeide exemplaar haalde in 2019 een stamomtrek van 499 cm (gemeten op 150 cm).

pagina 8 Leeftijdsinschatting van de vleugelnoten, aanvulling en toevoeging verwijzing naar afbeeldingen in bijlage:

Er werd voorlopig geen dendrochronologische analyse uitgevoerd op het opgaande exemplaar van de vleugelnoot.

pagina 9 Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken, aanvulling en toevoeging verwijzing naar afbeeldingen in bijlage:

Het park bij het meermaals verbouwde kasteel is ongeveer 0,7 ha groot en gedeeltelijk ommuurd en deels omgracht.

Het ingesnoeide exemplaar, waarvan de kroon zich geleidelijk aan het herstellen is, heeft een holle stambasis waarin zich adventiefwortels ontwikkelen. Hieruit kan de sterke regeneratiekracht van deze boomsoort afgelezen worden. In de holle stam bevindt zich opgestapeld houtmoolm, dat een uniek habitat vormt voor diersoorten, waaronder kevers.

pagina 11 Evaluatie van de erfgoedwaarden, toevoeging onder esthetische waarde:

Aan de aanwezige adventiefwortels bij het ingesnoeide exemplaar kan de uitzonderlijk sterke regeneratiekracht van deze boomsoort worden afgelezen.

pagina 12 Motivering van de afbakening van de bescherming, aanvulling:

De bebouwing die geheel of gedeeltelijk binnen deze afbakening valt, wordt niet gevat door de bescherming als monument. Uitsluitend de ondergrond van de gebouwen behoort potentieel tot de standplaats van de boom, en wordt wel mee opgenomen in de bescherming.

De afbeeldingen in de documentatiebijlage worden genummerd.

ministerieel besluit:

Overweging Esthetische waarde, toevoeging:

Aan de aanwezige adventiefwortels bij het ingesnoeide exemplaar kan de uitzonderlijk sterke regeneratiekracht van deze boomsoort worden afgelezen.

Art. 3, 1° toevoegingen:

1° omwille van de wetenschappelijke en historische en esthetische waarde is de beheersvisie erop gericht om:

- a) de bomen zo oud mogelijk te laten worden, onder andere via veteranenbeheer;
- b) wetenschappelijke kennis over de soort, de functie en het beheer te vergroten;
- c) het traditioneel beheer verder te zetten;
- d) het beeldbepalend karakter te bewaren;
- e) de erfgoedcontext, zijnde de ruimtelijke samenhang met de parkaanleg, te bewaren;

Art. 3, 8° toevoegingen in verband met heraanplanten na afsterven:

omwille van de wetenschappelijke (genetische) waarde en het beeldbepalend karakter dienen de bomen na afsterven telkens vervangen te worden door een nieuwe Kaukasische vleugelnoot (*Pterocarya fraxinifolia*). Uit de wortelopslag kan een nieuwe stam geselecteerd worden (via een spaartelg) om het genetische materiaal van het originele exemplaar te behouden;

Art. 3, 9° toevoeging in verband met wetenschappelijk onderzoek ondersteunen:

elke monitoring van de evolutie die dit levend erfgoed doormaakt, zoals vitaliteit of groeikracht en conditie, houtaanwas na ingrepen, kroonontwikkeling, vruchtzetting, reactie op verstoring, enzovoort, is zinvol en verdient ondersteuning;

1.4. Opmerkingen van de zakelijkrechthouder(s)

De opmerkingen werden gevraagd op 22 juni 2020.

De zakelijkrechthouders gaven geen opmerkingen over deze bescherming.

Conclusie: de opmerkingen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.5. Aanvullingen

Het agentschap Onroerend Erfgoed voorziet in de mogelijkheid om een dendrochronologische analyse te laten uitvoeren op een zware zijtak van het vitale exemplaar. Hierdoor zal de leeftijd van de bomen ingeschat kunnen worden en zal de link tussen de bomen en de familie die hen heeft aangeplant of liet aanplanten nader beschouwd kunnen worden.

Conclusie: Dit voornemen heeft voorlopig geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit. De resultaten, voor zover relevant, kunnen eventueel wel nog verwerkt worden na voorlopige bescherming.

1.6. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen en de opmerking(en) van de zakelijkrechthouder(s) hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit. Het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit werden als volgt aangepast:

inhoudelijk dossier:

pagina 4 Situering, aanvulling:

Het kasteelvolumen alsook de graanmaalterij en overige bijgebouwen werden meermaals verbouwd en in- en uitwendig aangepast (kamers en woonvertrekken, schrijnwerk, uitrusting maalterij) in zoverre dat een ruimere bescherming van de huidige bouwkundige waarden op Vlaams niveau niet kan worden verantwoord.

Ook de parkaanleg werd meermaals aangepast en gewijzigd (erfaanleg, afsluitingsmuur, kwekerijgronden,...) in die mate dat een ruimere bescherming van de huidige landschappelijke waarden op Vlaams niveau niet kan worden verantwoord. De bescherming richt zich om die redenen louter op de twee uitzonderlijke Kaukasische vleugelnoten die dicht bij elkaar staan en heel waarschijnlijk gelijktijdig zijn aangeplant en dus een sterke onderlinge samenhang vertonen.

pagina 4 e.v. Historisch overzicht, toevoeging verwijzing naar afbeeldingen in bijlage

pagina 6 Historisch overzicht, aanvulling:

Er is sprake van mooi aangelegde tuinen of "welgeschikte hovingen"

pagina 7 Geïntariseerde vleugelnoten in Vlaanderen en België, correctie en aanvulling:

Het opgaande exemplaar in Zaffelare is van al deze geïntariseerde bomen veruit het omvangrijkste voor Vlaanderen.

Het opgaande exemplaar in Zaffelare is in 2010 geregistreerd met een stamomtrek van 582 cm en werd in 2019 geïntariseerd met een stamomtrek van 607 cm (gemeten op 150 cm). Het ingesnoeide exemplaar haalde in 2019 een stamomtrek van 499 cm (gemeten op 150 cm).

pagina 8 Leeftijdsinschatting van de vleugelnoten, aanvulling en toevoeging verwijzing naar afbeeldingen in bijlage:

Er werd voorlopig geen dendrochronologische analyse uitgevoerd op het opgaande exemplaar van de vleugelnoot.

pagina 9 Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken, aanvulling en toevoeging verwijzing naar afbeeldingen in bijlage:

Het park bij het meermaals verbouwde kasteel is ongeveer 0,7 ha groot en gedeeltelijk ommuurd en deels omgracht.

Het ingesnoeide exemplaar, waarvan de kroon zich geleidelijk aan het herstellen is, heeft een holle stambasis waarin zich adventiefwortels ontwikkelen. Hieruit kan de sterke regeneratiekracht van deze boomsoort afgelezen worden. In de holle stam bevindt zich opgestapeld houtmoolm, dat een uniek habitat vormt voor diersoorten, waaronder kevers.

pagina 11 Evaluatie van de erfgoedwaarden, toevoeging onder esthetische waarde:

Aan de aanwezige adventiefwortels bij het ingesnoeide exemplaar kan de uitzonderlijk sterke regeneratiekracht van deze boomsoort worden afgelezen.

pagina 12 Motivering van de afbakening van de bescherming, aanvulling:

De bebouwing die geheel of gedeeltelijk binnen deze afbakening valt, wordt niet gevat door de bescherming als monument. Uitsluitend de ondergrond van de gebouwen behoort potentieel tot de standplaats van de boom, en wordt wel mee opgenomen in de bescherming.

pagina 12 Ruimtelijke Ordening, aanvulling:

Voor de gemeente Lochristi is er een geldend APA (MB 30 juni 1994). De beide Kaukasische vleugelnoten staan volgens dit plan op de overgang tussen landelijke woonzone type 1 en agrarische zone type 2.
Er is verder geen BPA of RUP van kracht.

De afbeeldingen in de documentatiebijlage worden genummerd.

ministerieel besluit:

Overweging Esthetische waarde, toevoeging:

Aan de aanwezige adventiefwortels bij het ingesnoeide exemplaar kan de uitzonderlijk sterke regeneratiekracht van deze boomsoort worden afgelezen.

Art. 3, 1° toevoegingen:

1° omwille van de wetenschappelijke, en historische en esthetische waarde is de beheersvisie erop gericht om:

- a) de bomen zo oud mogelijk te laten worden, onder andere via veteranenbeheer;
- b) wetenschappelijke kennis over de soort, de functie en het beheer te vergroten;
- c) het traditioneel beheer verder te zetten;
- d) het beeldbepalend karakter te bewaren;
- e) de erfgoedcontext, zijnde de ruimtelijke samenhang met de parkaanleg, te bewaren;

Art. 3, 8° toevoegingen in verband met heraanplanten na afsterven:

omwille van de wetenschappelijke (genetische) waarde en het beeldbepalend karakter dienen de bomen na afsterven telkens vervangen te worden door een nieuwe Kaukasische vleugelnoot (*Pterocarya fraxinifolia*). Uit de wortelopslag kan een nieuwe stam geselecteerd worden (via een spaartelg) om het genetische materiaal van het originele exemplaar te behouden;

Art. 3, 9° toevoeging in verband met wetenschappelijk onderzoek ondersteunen:

elke monitoring van de evolutie die dit levend erfgoed doormaakt, zoals vitaliteit of groeikracht en conditie, houtaanwas na ingrepen, kroonontwikkeling, vruchtzetting, reactie op verstoring, enzovoort, is zinvol en verdient ondersteuning;